

КОНСПЕКТ ПО ДИСЦИПЛИНАТА “ФИЛОСОФИЯ”

валиден до учебната 2021/2022 г. включително

1. Що е философия. Понятия за философия. Философските светогледи. Възникване и обособяване на философията.
2. Философски школи и направления. Философските подходи. Значимост на философията.
3. Онтология. Философски смисъл на проблема за битието. Възникване и развитие на онтологическата проблематика във философията.
4. Категории на битието. Единично и общо. Свойство и отношение. Причинност, необходимост и случайност. Закон. Възможно и невъзможно.
5. Материя и съзнание. Философски интерпретации на материя и съзнание. Идеализъм и материализъм. Варианти на материализма. Гледни точки за връзката между душа и тяло.
6. Гносеология. Познанието като предмет на философски анализ. Дефиниции за познание. Познвателният процес.
7. Проблемът за истината. Теории за истината. Релативизъм. Критерии за истинност.
8. Ежедневно и научно познание. Рационализъм и ирационализъм. Рационализъм и емпиризъм. Разсъдък и сетивност. Априорно познание. Скептицизъм.
9. Типични представители на рационализма и емпиризма в Античността и Новото време. Съвременни измерения на проблема.
10. Антропология. Човекът като философски проблем. Категории на философската антропология. Основни антропологични отношения.
11. Човешкото битие в света. Проблемът за свободата на волята. Индивид и личност. Проблеми на човешкото съществуване - живот и смърт, общуване и самота, отчуждение, др. Съвременни философски теории за човека.
12. Човекът и човешката дейност. Бизнесът като човешка дейност – философски аспекти. Човекът като икономически агент. Философски проблеми на икономическото поведение. Потребности и интереси на човека и обществото. Икономическите цели. Икономическите права.
13. Аксиология. Какво е ценност. Видове ценности. Ролята на ценностите за човека и за обществото. Факти, ценности, норми. Ценностният подход към света и социалните явления.
14. Социална философия. Философия на историята. Историцизъм и антиисторицизъм. Причинност и закономерност в обществото. Историческият процес. Възможна ли е метафизика на историята. Различни подходи във философията на историята. Проблемът за източника на историческото развитие. Цел и смисъл на историята.
15. Съвременни философски възгледи за историческия процес.
16. Философският подход в анализа на обществото. Философски визии за структурата на обществото. Сфери на обществения живот. Структура и функциониране на обществените подсистеми.
17. Политическа философия. Отвореното общество. Обществото пред глобалните проблеми.
18. Съвременни философски теории за тенденциите на общественото развитие
19. Философски въпроси на икономиката. Мястото на икономическата сфера при функционирането на обществото. Значение на философския анализ за икономиката.

- Ролята на ценностите за икономиката. Ценностният подход към икономическата среда. Основни ценности и принципи. Проблемът за социалната справедливост.
20. Философия на морала. Общи въпроси на морала. Същност на морала. Структура на морала и неговото действие в обществото. Връзката между социалните факти и моралните норми. Морален избор, свобода и отговорност. Цел и средства в морала.
  21. Етическите теории. Предмет и възникване на етиката. Специфика на етическите теории. Етическите категории, норми и принципи.
  22. Основни етически подходи. Консеквентни етически теории – хедонизъм, евдемонизъм, утилитаризъм. Деонтологични етически теории – Категорически императив, Златно правило на морала.
  23. Философия на науката. Особенности на научното познание и неговото развитие. Мястото на науката в съвременния свят. Проблемът за метода. Индуктивизъм и дедуктивизъм. Опит за синтетично решение на проблема. Верификация и фалшификация. Наука и псевдонаука.
  24. Философия на религията. Вярa и разум. Религия и наука. Възможности и традиции за рационално обосноваване съществуването на бога. Антропоморфизъм и мистицизъм. Религиозният морал. Проблемът за произхода на злото.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

А. ОСНОВНА:

1. Антология по философия за студентите от УНСС. С., УИ „Стопанство”, 2010
2. Драмалиева, В. Справедливостта в етиката и бизнес етиката. С., Сиела, 2001
3. Колева, Б., В. Кулов. Три лекции по философия. С., „Радио”, 1998
4. Кулов, В. Лекции по логика. С. 2008
5. Кулов, В. Понятия за философия. С. 2010
6. Кулов, В. Проблеми на научната методология в светлината на възгледите на Карл Попър. С. 2005
7. Кулов, В. Размишления върху кореспондентното разбиране за истината и диалектическия материализъм. С., 1996
8. Кулов, В. Увод във философията на науката. С., 1992
9. Проданов, В. Бъдещето на философията. С., „Фабер”, 2005
10. Проданов В. (ред.) Шест десетилетия академична философия: история, етапи, поколения, парадигми, проблеми, дискусии. С., ИФИ-БАН, 2008
11. Свитък лекции по философия. ч. 1, С., УИ „Стопанство”, 1992, 1998
12. Свитък лекции по философия. ч. 2, С., УИ „Стопанство”, 1994
13. Свитък лекции по философия. ч. 3, С., УИ „Стопанство”, 1996
14. Улф, Р. П. За философията. С., Издателство на НБУ, 2004
15. Философията като призвание. С., Акад. изд. „Проф. Марин Дринов”, 2010
16. Философията през ХХI век. С., Акад. изд. „Проф. Марин Дринов”, 2008
17. Философите. Кратък речник. (Р. Радев, И. Стефанов, А. Личев), С., 1992, 95
18. Философски речник. (Шмит, Х., Г. Шишков), С., УИ „Св. Кл. Охридски”, 1997
19. Философски речник. Съвременни философи ІХХ – ХХ в., школи, направления. С., ГАЛ-ИКО, 1996
20. Ясперс, К. Въведение във философията. С., 1994

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА:

1. Аристотел. Метафизика. С., СОНМ, 2000
2. Бергсон, А. Двама източника на морала и религията. С., Аргес, 1993
3. Бердяев, Н. Предназначението на човека. С., УИ, 1994
4. Бердяев, Н. Смишълът на историята. С., УИ, 1994
5. Бърлин, И. Четири есета за свободата. С., УИ, 2000
6. Вебер, М. Протестантската етика и духът на капитализма. С., 1992
7. Вебер, М. Ученият и политикът. С., 1994
8. Грей, Дж. Либерализмът. С., 1999
9. Жилсон, Е. Християнска философия. С., 1998
10. Корет, Е., Х. Шьондорф. Основен курс по философия. т. 3, С., 2001
11. Кун Т. Структурата на научните революции. С., Изд. „Петър Берон”, 1996
12. Макинтайър, А. След добродетелта. С., КХ, 2000
13. Панова, Е. Велики философи. т. 2, С., 1990
14. Попър, К. Нищета на историцизма. С., РИВА, 2000
15. Попър, К., Отвореното общество и неговите врагове. С., т. 1, 1996, т. 2, 1997
16. Радев, Р. Антична философия. С. – Стара Загора, Идея, 1994
17. Радев, Р. Велики философи. т. 1, С., 1990
18. Рикен, Ф. Основен курс по философия. т. 1, Философия на античността. С., 2001
19. Ръсел, Б. История на западната философия. т. 1 - 3, С., 1994, 1998
20. Тейар дьо Шарден, П. Какво е човекът. С., 2004
21. Фром, Е. Бягство от свободата. С., Изд. „Захари Стоянов”, 2001
22. Фром, Е. Да имаш и да бъдеш. С., Изд. „Захари Стоянов”, 2002
23. Фром, Е. Човекът за себе си. С., УИ, 1995
24. Хабермас, Ю. Бъдещето на човешката природа. С. – Ст. Загора, Идея, 2004
25. Хънтингтън, С. Сблъсъкът на цивилизациите. С., 2000

В. ПЕРИОДИКА:

1. Сп. „Критика и хуманизъм”
2. Сп. „Философия”
3. Сп. „Философски алтернативи”